

ברכת חתנים

כתובות דף ז עמוד א

אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר (רות ד, ב) ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה וישבו ובועז אלמון שנשא אלמנה הוה **מאי אינה טעונה ברכה דאמר רב הונא אינה טעונה ברכה כל ז' אבל יום אחד טעונה ברכה** אלא הא דתניא שקדו חכמים על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור האמרת שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא באלמון יום אחד לברכה ושלשה לשמחה ואיבעית אימא בבחור שבעה לברכה ושלשה לשמחה {עמוד ב} מיתיבי מברכין לבתולה שבעה ולא למנה יום אחד מאי לאו אפילו אלמנה שנשאת לבחור לא לאלמון אבל לבחור מאי שבעה אי הכי ליתני מברכין לבתולה שבעה ולא למנה שנשאת לבחור שבעה ולא למנה יום אחד מילתא פסיקתא קתני דליכא בתולה דבצרה משבעה וליכא אלמנה דבצרה מיום אחד:

ברכת
חתנים

כל ז'

יום אחד

בחור,
בתולה

אלמון,
אלמנה

כתובות דף ז עמוד ב

גופא אמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין לברכת חתנים בעשרה שנאמר (רות ד ,
ב) ויקח עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ורבי אבהו אמר מהכא (תהלים סח ,
כז) במקהלות ברכו אלהים 'ממקור ישראל'...

(תנו רבנן מברכין ברכת חתנים בבית חתנים ר' יהודה אומר אף בבית האירוסין מברכין אותה אמר אביי וביהודה שנו מפני
שמתייחד עמה תניא אידך מברכין ברכת חתנים בבית חתנים וברכת אירוסין בבית האירוסין מאי מברך רבין בר
רב אדא ורבה בר רב אדא תרוייהו משמיה דרב יהודה אמרי בא"י אמ"ה אשר קדשנו במצותיו וצונו על העריות ואסר לנו את
הארוסות והתיר לנו את הנשואות על ידי חופה וקדושין רב אחא בריה דרבא מסיים בה משמיה דרב יהודה בא"י מקדש ישראל
על ידי חופה וקדושין מאן דלא חתים מידי דהוה אברכת פירות ואברכת מצות ומאן דחתים מידי דהוה אקידושא:)

מסכת כלה א

כלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה מה נדה שלא טבלה אסורה לבעלה
(כנדה) אף כלה בלא ברכה אסורה לבעלה. **ומניין לברכת חתנים מן התורה**
שנאמר (בראשית כ"ד:ס') **ויברכו את רבקה.** ומנין שאפילו אלמנה אסורה
שנאמר (רות ד':י"א) ויקח (בועז) עשרה אנשים וגו' ויאמרו כל העם אשר
בשער והזקנים עדים יתן ה' וגו' ויהי ביתך כבית פרץ

ברכת
חתנים

ויקח
בועז

במקהלות
ברכו

ויברכו
את רבקה

ברכת
חתנים

קנין

הודאה

ברכה לחתן
וכלה

איסור/מתיר

ת"ר מברכין ברכת חתנים בעשרה כל שבעה אמר רב יהודה והוא שבאו פנים חדשות מאי מברך אמר רב יהודה בא"י אמ"ה {דף ח עמוד א} שהכל
 ברא לכבודו ויוצר האדם ואשר יצר את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד ברוך אתה ה' יוצר האדם שוש תשיש ותגל
 העקרה בקבוץ בניה לתוכה בשמחה ברוך אתה ה' משמח ציון בבניה שמח תשמח ריעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם ברוך אתה ה'
 משמח חתן וכלה ברוך אתה ה' אמ"ה אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה גילה רינה דיצה חדוה אהבה ואחוה ושלוש וריעות מהרה ה' אלהינו
 ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול מצהלות חתנים מחופתם ונערים ממשחה נגינתם בא"י משמח
 חתן עם הכלה לוי איקלע לבי רבי בהלוליה דר"ש בריה בריך חמש רב אסי איקלע לבי רב אשי בהלוליה דמר בריה בריך שית לימא בהא קמיפלגי
 דמ"ס חדא יצירה הואי ומ"ס שתי יצירות הואי לא דכ"ע חדא יצירה הואי מ"ס בטר מחשבה אזלין ומ"ס בטר מעשה אזלין כי הא דרב יהודה רמי
 כתיב (בראשית א, כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכתוב (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראם הא כיצד בתחלה עלה במחשבה לבראות שנים
 ולבסוף נברא אחד רב אשי איקלע לבי רב כהנא יומא קמא בריך כולהו מכאן ואילך אי איכא פנים חדשות בריך כולהו ואי לא אפושי שמחה בעלמא
 הוא מברך שהשמחה במעונו ואשר ברא משבעה ועד שלשים בין אמר להו מחמת הלולא ובין לא אמר להו מחמת הלולא מברך שהשמחה במעונו
 מכאן ואילך אי אמר להו מחמת הלולא מברך שהשמחה במעונו ואי לא לא וכי א"ל מחמת הלולא עד אימת אמר רב פפי משמיה דרבא עד תריסר
 ירחי שתא ומעיקרא מאימת אמר רב פפא מכי רמו שערי באסינתא איני והא רב פפא איעסק לאבא מר בריה וברוך משעת אירוסין שאני רב פפא
 דהוה טריח ליה רבינא איעסק ליה לבריה בי רב חביבא וברוך משעת אירוסין אמר קים לי בגוייהו דלא הדרי בהו לא אסתיע מילתא והדרי בהו רב
 תחליפא בר מערבא איקלע לבבל בריך שית אריכתא ולית הלכתא כוותיה רב חביבא איקלע לבי מהולא בריך שהשמחה במעונו ולית הלכתא
 כוותיה משום דטרידי דאית ליה צערא לינוקא א"ר נחמן אמר רב חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין מיתבי חתנים ואבלים מן המנין מתניתא
 קא רמית עליה דרב רב תנא הוא ופליג איתמר אמר ר' יצחק א"ר יוחנן חתנים מן המנין ואין אבלים מן המנין חתנים ואבלים מן המנין

מה האופי של ברכת חתנים?

רמב"ם אישות י:ג

וצריך לברך ברכת חתנים בבית החתן קודם הנישואין והן שש ברכות ואלו הן. ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם שהכל ברא לכבודו. ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם יוצר האדם. ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם אשר יצר את האדם בצלמו בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד ברוך אתה י"י יוצר האדם. שוש תשיש ותגל עקרה בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה ברוך אתה י"י משמח ציון בבניה. שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בגן עדן מקדם בא"י משמח חתן וכלה. ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה גילה רנה דיצה וחדוה אהבה אחוה שלום וריעות מהרה י"י אלהינו ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון קול שמחה קול חתן וקול כלה קול מצהלות חתנים מחופתם ונערים ממשתה מנגינתם ברוך אתה י"י משמח החתן עם הכלה .

ר"ן פסחים דף ד עמוד א בדפי הרי"ף

ולענין ברכת נשואין נהגו שאין מברכין אלא לאחר שתכנס לחופה לפי שאין ברכות הללו אלא ברכות תפלה ושבח תדע שהרי מברכין אותם כל ז' וכן נראה מדברי בעל הלכות גדולות אבל הרמב"ם ז"ל כתב בפ"י מהלכות אישות שצריך לברך אותן קודם נשואין וכן דעת הרמב"ן ז"ל ולא מפני שהיא בכלל מה שאמרו כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן שהרי אלו ברכות השבח הן אלא מפני שחופה ייחוד היא ובעיא ראויה לביאה וכלה בלא ברכה אסורה לבעלה כנדה

רמב"ם אישות י:ו

המארס את האשה ובירך ברכת חתנים ולא נתיחד עמה בביתו עדיין
ארוסה היא **שאין ברכת חתנים עושה הנישואין אלא כניסה לחופה.**
אירס וכנס לחופה ולא בירך ברכת חתנים הרי זו נשואה גמורה וחוזר
ומברך אפילו אחר כמה ימים. ולא תנשא נדה עד שתטהר. ואין מברכין
לה ברכת חתנים עד שתטהר. ואם עבר ונשא ובירך אינו חוזר ומברך

?למה מברכים אותו גם בז' ימי משתה

ירושלמי מגילה פרק ד

ר' ירמיה סבר מימר מפקין כלתה כל שבעה א"ל ר' יוסה והא תני ר' חייה אומר ברכת אבילים כל שבעה
אית לך מימר מפקין מיתא כל שבעה מאי כדון מה כאן משמח עמו אף כאן מנחם עמו מה כאן מזכירין
אף כאן מזכירין

קרבת העדה שם

מברכין אע"ג שאין מוציאין באותה שעה דכל שבעה כמתו מוטל לפניו דמיא ה"נ בברכת חתנים כל שבעה
כיום הנישואין דמיא

פרסום הדבר כחלק מהנשואין!

רמב"ם מורה נבוכים ג:מט

ומפני זה צוה לעשות מעשה אחר שייחדה אליו בו והוא האירוסין, ושיפרסם הדבר

והוא הנשואין, ויקח בועז עשרה אנשים וגו'